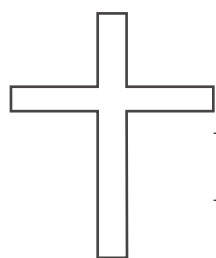

ESGLÉSIES CRISTIANES EVANGÈLIQUES O PROTESTANTS

model contemporani

ESGLÉSIES CRISTIANES EVANGÉLIQUES O PROTESTANTS

model contemporani

Esquema de la celebració

Els oficis fúnebres evangèlics o protestants, que solen anomenar-se també culte en memòria o culte de comiat, normalment responen en el seu contingut a l'esquema següent:

Ofici fúnebre o culte de comiat:

- 1 Paraules d'acolliment i explicació de l'acte**
- 2. Himnes congregacionals o intervenció musical**
- 3. Lectura de la Paraula de Déu**
- 4. Testimoniatsges sobre la vida i fe del difunt**
- 5. Predicació de la Paraula de Déu**
- 6. Paraules de comiat, pregària i benedicció final**

Dins de les esglésies derivades o que s'identifiquen amb els principis de la Reforma hi ha una important varietat de formes de celebracions litúrgiques o religioses per als funerals, cultes o oficis religiosos de comiat de les restes mortals dels fidels d'aquestes esglésies cristianes. No obstant això, la majoria de les celebracions, encara que poden oferir una aparença formal diversa, en realitat segueixen certs patrons litúrgics o formals que són molt semblats entre ells. Sobre aquests principis religiosos o patrons que evidencien una mateixa fe es construeixen els diferents oficis religiosos que s'adapten en les seves formes a les diferents cultures o tradicions religioses i socials. Nosaltres hem triat tres models:

- ◊ L'ofici fúnebre o culte de comiat elaborat conforme a un Programa Contemporani, a partir dels costums i les tradicions de les esglésies evangèliques que no disposen de litúrgia oficial.
- ◊ L'ofici de sepultura per a adults (programa tradicional) que figura en el llibre de litúrgia de l'Església Espanyola Reformada Episcopal (IERE) pertanyent a la Comunió Anglicana.
- ◊ El culte fúnebre que ha estat elaborat tenint en compte els costums i peculiaritats de l'Església Evangèlica Filadèlfia, els fidels de la qual pertanyen majoritàriament a l'ètnia gitana.

A través del contingut de les següents fitxes, es manifesta un acostament a la fe cristiana viscuda des de les comunitats de fe evangèliques, anglicanes i protestants i a les seves creences respecte de la circumstància de la mort i de la vida eterna.

Per concloure, s'inclou també en aquesta introducció una informació esquemàtica general sobre alguns costums i creences que incideixen o tenen relació amb els oficis religiosos i funerals, amb la finalitat de posar en relleu alguns assumptes delicats o que han suscitat algun problema, de cara a què es puguin arbitrar mitjans per evitar-los o superar-los, facilitant d'aquesta manera als usuaris l'accés a un servei públic i que, al marge que es faciliti per mitjà d'entitats públiques o privades, se'n garanteixi la prestació en les mateixes condicions de dignitat, qualitat i igualtat, a tots els ciutadans.

Costums i recomanacions sobre les vetlles i els oficis religiosos

La vetlla i els funerals són actes de consol i acompanyament als familiars i éssers estimats del difunt. També són moments de comiat de les restes mortals, però no pas de l'ànima, que ja ha partit i s'està en presència de Déu, sense que es prevegi intercessions ulteriors de cap mena.

Si es tracta de persones rellevants per a la comunitat, també se celebren cultes corpore insepulto a l'església o cultes en record seu després d'haver transcorregut uns dies o setmanes del sepeli.

No són apropiats: els actes, intercessions i pregàries per la seva ànima.

Als recordatoris fúnebres s'ha d'evitar fer servir expressions com ara: "preguem per la seva ànima" o altres frases en les quals s'al·ludeix a la intercessió de la Verge o els Sants. Són apropiats l'ús de textos bíblics i promeses de Déu sobre la vida eterna.

El taüt disposarà eventualment de la imatge d'una creu, encara que és preferible que no incorpori cap imatge simbòlica. La instal·lació d'una representació de Crist crucificat al taüt s'ha de consultar prèviament. A Espanya no sol plantejar problema que el taüt estigui obert durant la vetlla, encara que en alguns llocs i en altres països allò que és habitual és que el fèretre estigui tancat i al damunt o al costat s'hi posa una fotografia del finat. D'aquesta manera es potencia que l'últim record sigui una imatge recent de quan estava viu.

Capelles per al culte fúnebre. Recomanacions i costums

Es podran fer servir les capelles existents als cementiris o tanatoris públics o privats amb independència que aquests locals estiguin consagrats o sense consagrar. Per als evangèlics el sagrat és l'acte religiós o de culte, i no es dona importància a l'espai on té lloc. Per aquesta raó, també es poden utilitzar altres dependències encara que no estiguin dissenyades específicament per a l'ús religiós, sempre que siguin dignes o adequades per realitzar-hi oficis religiosos.

Les capelles dels tanatoris, sempre que sigui possible, estaran preparades per a un ús multiconfessional. Preferentment seran sòbries en la seva ornamentació, sense imatges ni sagraris. Quan hi hagi sales de diferents grandàries i ornamentació, el més aconsellable és mostrar les dependències existents a la família, perquè pugui triar aquella que li sembli més adequada. En ocasions, es triarà aquella sala que, pel seu aforament, s'ajusti més a l'expectativa del nombre d'assistents esperats al sepeli, encara que això signifiqui realitzar l'acte en una sala consagrada i ornamentada per al culte catòlic. En altres ocasions, s'optarà per sales de menor grandària neutres pel que fa a la seva ornamentació religiosa.

Es considera molt ofensiu i discriminatori impedir l'ús d'una capella d'un tanatori públic amb l'excusa que és un lloc únicament catòlic o consagrat per a l'ús d'aquesta confessió. Si es donés aquesta circumstància, hi hauria d'haver un altre espai amb la mateixa capacitat i amb els mateixos serveis i qualitats a la disposició d'altres confessions. El fet que la confessió protestant sigui minoritària a Espanya no significa que la família i amics del difunt hagin de ser tractats distintament als creients de la confessió majoritària. Els protestants espanyols som molt sensibles respecte a això perquè venim d'un passat històric pròxim en què els morts no podien ser enterrats als cementiris públics, o eren inhumats d'amagat o en condicions desfavorables.

Per això, és molt important que els serveis es prestin en condicions d'igualtat i dignitat.

També resultaria ofensiu, per no ser un tracte neutral, que fossin sacerdots catòlics els qui en la pràctica, guardessin i disposessin de les claus dels locals per a cerimònies fúnebres i, per aquesta raó, fossin ells els qui, amb la seva millor voluntat, donessin accés a les dependències, assenyalessin el temps per a l'ús religiós a altres religions, o fins i tot, pretenguessin cobrar de les empreses funeràries els serveis religiosos realitzats en una capella pública o municipal per part d'altres confessions.

Imatges religioses

No és costum incloure imatges de Crist o la verge o sants a les capelles evangèliques. Algunes comunitats anglicanes o luteranes inclouen una imatge de Crist crucificat, però la majoria utilitzen, únicament, el símbol de la creu, i cobreixen les parets amb algun text bíblic. Quan en una capella disponible hi hagi imatges, és aconsellable habilitar un sistema per cobrir-les, i s'ha de consultar la família sobre les seves preferències respecte de l'oportunitat de fer-ho o no.

Per a l'elaboració d'aquest programa contemporani s'han tingut en compte els esquemes de funcionament dels programes més usuals en els diferents oficis fúnebres o cultes de comiat a moltes esglésies evangèliques i ha estat elaborat a partir dels costums i les tradicions de les esglésies evangèliques que no tenen litúrgia oficial.

Lloc i durada de l'acte

La durada de l'ofici fúnebre pot variar en funció del lloc on se celebri. Si l'acte té lloc a la capella del tanatori públic o del cementiri o al crematori, és necessari ajustar-se a les exigències d'ús d'aquest lloc per part d'altres col·lectius; no obstant això, l'habitual és que es prevegi una seqüenciació d'una hora per a cada servei religiós, la qual cosa permet una durada de 40 a 50 minuts i de 15 a 20 minuts per expressar el condol a la família i poder desallotjar el local per a altres usos.

Quan la cerimònia se celebra al temple on assistia el finat, de vegades, s'hi fa un culte corpore insepulto; en altres ocasions es porta a terme sense el cos del difunt i, des de la capella, el seguici es trasllada al cementiri. Quan són persones rellevants, es pot fer un culte in memoriam uns dies després. En aquests altres casos, l'esquema de l'ofici religiós pot ser el mateix encara que la durada pot allargar-se una mica, si bé no es recomana que s'estengui més de 60 minuts per no augmentar la càrrega emotiva del moment, sobretot per als familiars.

Programa de la cerimònia

És habitual la confecció d'un programa escrit de la cerimònia. Aquest programa, que podrà tenir diferent extensió segons el cas, sol comprendre una foto i les dades d'identitat del finat –data de naixement i defunció– i l'índex de l'ordre del culte i els himnes que es cantaran a l'ofici religiós. També hi pot figurar el contingut litúrgic de la cerimònia i algunes dades rellevants del ministeri cristià que eventualment hagi exercit el difunt o un text bíblic que li agradés particularment.

Encara que en aquest programa se'ls ha assignat un lloc específic, en realitat, els himnes o cants, les lectures i les pregàries se solen intercalar entre les diverses parts de la cerimònia.

L'oficiant i altres participants

En general, els cultes evangèlics i protestants solen ser participatius, circumstància que també es dona en els seus cultes fúnebres, en els quals poden intervenir-hi diverses persones en diferents moments del programa mitjançant pregàries, testimoniats, lectures, etc., tanmateix, es reserva l'exposició de la Paraula i les pregàries de comiat i benedicció al pastor o ministre de culte.

Ofici a peu de tomba

És molt habitual que hi hagi dos oficis religiosos: el culte de comiat, que té lloc a la capella, i un breu ofici a peu de tomba que té lloc immediatament després i abans que es procedeixi a la inhumació. Aquests oficis poden comptar amb l'assistència de tots els presents al funeral celebrat a la capella; en altres ocasions queden reservats per a l'entorn familiar més pròxim. En aquest acte, que sol tenir una durada total d'uns 10 minuts, es procedeix a donar lectura a algun text bíblic que no hagi estat llegit a la cerimònia anterior, es pot cantar una o dues estrofes d'un himne, i es conclou amb unes paraules de comiat de les restes mortals i una oració de benedicció i consol als familiars i amics presents.

Creences bàsiques sobre la mort i el més enllà

Creences generals

Les esglésies evangèliques o protestants accepten els textos de la Bíblia en tant que inspirats per Déu, i els seus principis i ensenyaments com a norma de fe i conducta. Són trinitàries, és a dir, creuen en un sol Déu en tres Persones diferents: Pare, Fill i Esperit Sant. Comparteixen amb les altres confessions cristianes el credo apostòlic. No reconeixen cap autoritat humana com a infal·lible.

Procuren viure l'experiència de la seva fe en comunitats de manera diversa i contextualitzada en la realitat social. Defensen la llibertat organitzativa de cada comunitat i la intercomunió de les seves esglésies sempre que respectin els preceptes de la Bíblia.

Creences sobre la malaltia i la mort

El dolor, la malaltia i la mort formen part de la vida. La vida no acaba amb la mort, sinó que la transcendeix: hi ha una vida de joia futura per a aquells que, dipositant la seva confiança en Déu, a través de Jesucrist, n'esdevenen els seus fills i amics i per això actuen segons els principis de la Seva voluntat, expressada a la Bíblia.

Déu dirigeix els temps i coneix la nostra vida. És savi i ajuda per tal que tot el que ens esdevé finalment pugui revertir en benefici nostre.

El dolor per la separació dels éssers estimats es contrabalança per l'esperança de passar a la presència de Déu.

La malaltia

Els malalts també participen a la pregària. Normalment es prega després d'una lectura i meditació bíbliques. No són habituals les oracions recitades, sinó diàlegs lliures i espontanis amb Déu, obrint el cor, demanant perdó pels pecats i sol·licitant la salut del malalt.

Aquestes pregàries pot fer-les l'interessat o qualsevol altre cristià. Però habitualment s'espera que siguin dirigides pels pastors o responsables de les esglésies.

En algunes esglésies se celebra la Taula del Senyor o s'ungeix el malalt amb oli abans de demanar per la restauració de la seva ànima i cos.

Aquesta unció no té lloc en els moments previs a la mort o tan sols per malalties greus, sinó que es fa davant de qualsevol tipus de malaltia, normalment en dependències de l'església o a casa de l'interessat.

Creences sobre la vida eterna

Un dels principis bàsics del protestantisme és que ningú pot guanyar-se el cel. La vida eterna com qualsevol vida és un regal de Déu. I Déu la regala a qui vol rebre-la i es compromet a seguir els ensenyaments de Jesús.

La conseqüència de la fe i el compromís que implica és que la persona es constitueix en amic de Déu i inicia una relació personal amb Ell que transcendeix a aquesta vida. És una relació que, en aquesta vida, no implica perfecció sinó progrés. Progrés en ètica personal, social, laboral, en la relació amb els altres i amb l'entorn per expressar gratitud i coherència amb allò que la persona veritablement és.

Introducció i desenvolupament de la celebració

1. Paraules d'acolliment i explicació de l'acte

1.1. Acolliment en l'esperança

Oficiant:

"Avui som aquí reunits per dir adéu a (nom del mort/a) germà/a en la fe i col·laborador en l'obra del Senyor. En nom de la família, donem les gràcies a tots els assistents per la seva presència i companyia en aquest culte de comiat de les restes mortals del nostre germà/a."

És un moment de dolor, però també de certesa en l'esperança que la paraula de Déu ens proporciona; hi llegim:

*"El Senyor és el meu pastor:
no em manca res.
Em fa descansar en prats deliciosos,
em mena al repòs vora l'aigua,
i allí em retorna.
Em guia per camins segurs,
per amor del seu nom;
ni que passi per la vall tenebrosa,
no tinc por de cap mal.
Tu, Senyor, ets vora meu:
la teva vara i el teu bastó
em donen confiança.
Davant meu pares taula tu mateix
enfrent dels enemics;
m'has ungit el cap amb perfums,
omples a vessar la meva copa.
Ben cert, tota la vida m'acompanyen
la teva bondat i el teu amor.
I viuré anys i més anys
a la casa del Senyor."*

Salm 23:1-6 RVR-1977 ¹

1.2. Explicació de l'acte: culte de comiat

Oficiant:

"Com hem llegit, el nostre germà ha passat per la vall de la mort, però no ho ha fet sol sinó de la mà del Pastor de pastors, el qual ha preparat taula i lloc perquè pugui habitar amb Déu per l'eternitat. No estem, per tant, davant un funeral d'intercessió amb la finalitat d'ajudar el difunt, perquè ell/ella ja és en companyia del seu Pastor i Salvador. Estem davant un acte de comiat, d'afecte i de consol als familiars. Un culte de recordatori i proclamació pública de la gran esperança cristiana, fonamentada en el sacrifici realitzat per Crist Jesús el qual "semblantment, Crist, que es va oferir una sola vegada i prengué damunt seu els pecats de tots, apareixerà per segona vegada, no ja per raó dels pecats, sinó per salvar els qui viuen esperant-lo...i Amb una sola oblació, ha portat per sempre a la plenitud els qui ara són santificats."

Hebreus 9: 28 i 10:14 RV-1960

¹ Els textos bíblics apareixen en cursiva i culminen amb una referència a la versió o traducció de la Bíblia de la qual ha estat extret el passatge per a la versió castellana. Per a la versió catalana totes les cites són de la Bíblia Interconfessional en línia www.biblija.net

1.3. Invocació de la presència i benedicció de Déu

Oració: l'oficiant convidarà els presents a pregar i farà una oració lliure o bé demanarà a algun dels assistents que elevi una oració a Déu. També podrà ser llegida la pregària següent:

*"El nostre Déu i el nostre Pare,
Et donem gràcies per la teva benevolència i pel gran amor que has mostrat envers els homes, no pas per les obres de justícia que poguéssim haver realitzat nosaltres sinó per la teva infinita misericòrdia.
Et beneïm perquè, malgrat les nostres mancances, Crist Jesús va venir a aquest món per morir per cadascun dels nostres pecats, mancances i febleses, i perquè, encara que va ser mort, ressuscità i viu per sempre, triomfant públicament sobre el domini de la mort (Romans 6:9 i 1 Corintis 15:26) i ressuscità per ser Senyor dels qui han mort i també dels qui viuen (Romans 14:8) i dipositen en ell la seva confiança.
Et demanem que, conforme als mèrits sobreabundants de Crist Jesús, escoltis la pregària del teu poble i ens beneeixis amb la teva presència enmig nostre. Que el teu amor ens conforti en aquests moments de dolor, que les teves mans eixuguin les llàgrimes de la separació, que la teva Paraula il·lumini la nostra ment i la nostra consciència i que el teu amor trobi en nosaltres confiança en els mèrits de la creu i un cor receptiu que anhela el consol de la teva presència i direcció.
Que així sigui et demanem per Crist Jesús el nostre Senyor, Amén."*

2. Himne o cant congregacional

És molt habitual incloure himnes o cants d'especial predilecció del difunt, algunes persones solen deixar instruccions específiques a aquests efectes. Si aquest és el cas, així es farà constar per part de l'oficiant. En aquesta ocasió, incloem un himne d'esperança compost, el 6 de juny de 1882, pel reverend George Mathenson, després de sofrir ceguesa i diversos infortunis en la seva vida.

Oficiant:

"Déu mai ha promès lliurar-nos dels moments de dolor. El que ha promès és estar amb nosaltres tots aquests moments "fins a la fi". Precisament és en els moments de dolor, en què podem sentir d'una manera especial el seu amor i consol en la nostra vida. L'himne que ens disposem a cantar deixa constància de la intensa proximitat de l'amor de Déu que es produeix en aquests moments."

Oh amor que no me dejarás
"¡Oh! Amor que no me dejarás,
Descansa mi alma siempre en Ti;
Es tuya y Tú la guardarás
Y en lo profundo de tu amor
Más rica al fin será.

¡Oh! Luz que en mi sendero vas,
Mi antorcha débil rindo a Ti;
Con fe te entrego el corazón
Seguro de encontrar en Ti
Más bello resplandor.

¡Oh! Gozo que al venir a mi
Quitaste todo mi dolor
Tras la tormenta el iris vi
Y ya el mañana, yo lo sé,
Sin lágrimas será.

*¡Oh! Cruz que miro sin cesar
Mi orgullo, gloria y vanidad,
Al polvo dejo por hallar
La vida que en su sangre dio
Jesús, mi Salvador."*

3. Lectura de la Paraula de Déu

Oficiant o lector:

"Ningú de nosaltres no viu ni mor per a ell mateix: si vivim, vivim per al Senyor, i si morim, morim per al Senyor. Per això, tant si vivim com si morim, som del Senyor, ja que Crist va morir i va tornar a la vida per ser Senyor de morts i de vius."

Romans 14: 7-9 - La Paraula-2010

"Sabem que, quan es desfà la casa terrenal del nostre cos, que és tan sols una tenda, tenim al cel un altre edifici, que és obra de Déu, una casa no feta per mans d'home, eterna. És per això que gemeguem, pel gran desig que tenim de revestir-nos de la nostra casa celestial, ja que en aquella hora serem despullats, però no quedarem pas nus. Els qui ara vivim en aquesta tenda, gemeguem apesats, perquè no voldríem despullar-nos d'aquest cos, sinó revestir-nos de l'altre, i que així la nostra condició mortal quedés absorbida per la vida immortal. Déu és el qui ens ha destinat a la vida immortal i ens ha donat l'Esperit com a penyora del que vindrà.

Així, doncs, ens sentim sempre plens de confiança; sabem que, mentre vivim en el cos, vivim com emigrats lluny del Senyor, ja que fem camí per la fe, sense veure-hi"

2 Corintis 5: 1-7 - La Paraula -2010

"Tot això és obra de Déu, que ens ha reconciliat amb ell mateix per Crist i ens ha confiat a nosaltres aquest servei de la reconciliació. Efectivament, Déu, en Crist, reconciliava el món amb ell mateix, no tenint-li més en compte els seus pecats, i a nosaltres ens ha encomanat l'anunci de la reconciliació. Per tant, som ambaixadors de Crist, i Déu mateix us exhorta a través nostre. Us ho demanem en nom de Crist: reconcilieu-vos amb Déu! Al qui no havia experimentat el pecat, Déu, per nosaltres, li va carregar el pecat, perquè gràcies a ell experimentéssim la seva justícia salvadora.

Com a col·laboradors de Déu, us exhortem a no deixar perdre la gràcia que n'heu rebut. Ell diu: T'he escoltat a l'hora favorable, t'he ajudat el dia de la salvació. Ara és l'hora favorable, ara és el dia de la salvació."

2 Corintis 5: 18-21 i 6:1-2 - La Paraula-2010

4. Testimoniatge sobre la vida i la fe del difunt

Les cerimònies fúnebres evangèliques solen ser participatives i sovint s'hi incorporen algunes intervencions molt breus de familiars, amics o diferents ministres de culte, en les quals es comparteixen alguns detalls de la vida que ens parlen de la fe i de la influència positiva que el difunt hagi tingut en les vides dels congregats.

Oficiant

"La Paraula de Déu assenyala que són benaurades les persones que "moren en el Senyor. Sí, diu l'Esperit, descansaran dels seus treballs, perquè les seves obres amb ells segueixen" (Apocalipsi 14:13 RV-1960) Aquestes obres que, com diu una altra traducció, "els acompanyen" també queden amb nosaltres en testimoniatge viu d'un camí que, amb la companyia de Déu i altres sers estimats, és possible recórrer.

Dedicarem uns moments a recollir un parell de testimonienges sobre la fe del nostre germà/na."

4.1. Testimoniatge d'un amic o company

4.2. Testimoniatge d'un representant de la família

5. Himne o cant congregacional

Sublime Gràcia del Señor (Amazing Grace)
"Sublime Gracia del Señor que a un infeliz salvó
Fui ciego mas hoy veo yo, perdido y El me halló

Su Gracia me enseñó a temer, mis dudas ahuyentó
Oh! Cuán precioso fue mi ser cuando El me transformó

De mi maldad me liberó, mi Salvador me rescató
Y como el mar fluye su amor, sublime gracia y amor.

En los peligros y aflicción que yo he tenido aquí,
su gracia siempre me libró y me guiará feliz.

Y cuando en Sión por siglos mil, brillando esté cual Sol
yo cantaré por siempre ahí su amor que me salvó"

6. Predicació de la Paraula de Déu

El centre de la cerimònia és la predicació; es recomana brevetat i que l'expositor se centri en un text bíblic llegit durant la cerimònia i no en la persona difunta.

La predicació sol ser una exposició referida a actituds i valors cristians, comprensió del Regne o del caràcter de Déu, o ensenyaments bíblics.

7. Paraules de comiat, pregària i benedicció final

Pregària:

"Déu omnipotent i pare misericordiós, a les mans del qual hi ha la vida i també la mort de tots els éssers humans, et demanem que les ànimes dels aquí presents siguin tocadetes amb el poder del teu Esperit Sant, i que la Paraula predicada penetri, com ho fa una espasa, partint la resistència de la nostra carn, i deixant al descobert, davant teu, les veritables intencions i desitjos del nostre cor. Que cadascun de nosaltres pugui sentir la necessitat d'obrir la porta i deixar que Crist Jesús en netegi i sani l'interior i, pels mèrits de la seva obra en la Creu, experimentar la transformació sobrenatural del nostre esperit; que siguem dotats d'una nova naturalesa imperible que ens donarà accés a la mateixa presència de Déu Pare davant de qui serem presentats, ja no com a servents, sinó com a Amics de Crist, el qual ens va dir "Ja no us anomenaré servents sinó que us anomenaré amics i on jo sóc vull que vosaltres també hi sigueu."

"Gràcies, Senyor, per preparar-nos un lloc per a nosaltres. Sabem que el nostre germà difunt gaudeix ja d'aquest estatge etern i et demanem que altres persones avui, també per la fe en Crist, puguin adquirir aquesta certesa.
Per Crist Jesús, el nostre Senyor. Amén."

Ministre

"Al qui pot guardar-vos de caure en pecat i pot presentar-vos irrepressibles i plens de goig a la presència de la seva glòria, al Déu únic que ens salva per mitjà de Jesucrist, Senyor nostre, glòria, majestat, poder i autoritat abans de tots els temps, ara i per tots els segles. Amén."

Judes 1:24 RV-1960

A continuació, es donaran instruccions sobre el lloc de l'enterrament, que podrà ser reservat per als familiars més propers o obert als presents. En aquest últim cas, és habitual informar sobre com es portarà a terme l'expressió del condol als familiars.

Altres pràctiques. Ofici breu a peu de tomba

Com s'ha indicat al principi, és habitual que, després de l'ofici fúnebre que se celebra a la capella, n'hi hagi un altre més breu (5-10 minuts) a peu de tomba, abans de procedir a la inhumació. En aquest ofici també es podrà cantar una estrofa d'un himne.

1. Oració introductòria

Ministre:

"Déu, tu has estat la nostra fortalesa i el nostre consol en tots els moments difícils de la nostra vida. Et demanem que omplis de fortalesa els familiars i amics de (nom del mort) davant el dolor que produeixen el comiat i la separació, demanem que la teva ajuda en forma de consol i de gràcia il·lumini el nostre camí i faci fixar els nostres ulls en l'esperança eterna que el nostre Senyor Jesucrist va prometre als qui confien en ell. Amén"

2. Lectures d'esperança

Ministre:

"La Paraula de Déu ens ensenya sobre la vida, però també sobre moments com el present quan ens diu:

Germans, volem que sapigueu què serà dels qui han mort, perquè no us entristiu com fan els altres, els qui no tenen esperança.

Tal com creiem que Jesús morí i ressuscità, també creiem que Déu s'endurà amb Jesús els qui han mort en ell.

1 Tessalonicencs 4:13, 14 RVR-1977 BI

"Nosaltres, en canvi, tenim la nostra ciutadania al cel, i és d'allà que esperem el Salvador, Jesucrist, el Senyor."

Filipencs 3:20 RV-1977

A Joan 11:25, el mateix Senyor Jesucrist afirma la nostra esperança en una vida futura quan ens diu:

"Jo sóc la resurrecció i la vida; el que creu en mi, encara que hagi mort ressuscitarà"

(RVR-1977)

A 1 Corintis 15:51-55 hi llegim:

"I ara us vull revelar un designi secret: no tots morirem, però tots serem transformats. Serà en un instant, en un obrir i tancar d'ulls, al so de la trompeta final: la trompeta tocarà i els morts ressuscitaran incorruptibles, i nosaltres serem transformats. Perquè aquest cos corruptible s'ha de revestir d'allò que és incorruptible, i aquest cos mortal s'ha de revestir d'immortalitat. Quan aquest cos corruptible s'haurà revestit d'allò que és incorruptible i aquest cos mortal s'haurà revestit d'immortalitat, llavors es complirà allò que diu l'Escriptura: La victòria ha engolit la mort. Oh mort, on és la teva victòria? On és ara, oh mort, el teu fibló?"

RVR-1977

3. Paraules de comiat, pregària i benedicció final

El ministre o la família sol·licitaran amb antelació que, quan s'iniciïn les tasques d'inhumació i quan el fèretre hagi estat cobert de terra, es reservi una estona perquè alguns assistents tirin flors o terra a la sepultura. Al principi d'aquest curt espai de temps, o mentre es disposen les flors, el ministre farà la seva intervenció.

En cas d'incineració o de sepeli en nínxol, la intervenció final del ministre es farà instants abans de la incineració o abans que es procedeixi a dipositar el fèretre dins el nínxol per ser segellat de forma immediata.

Ministre

"L'home no és amo del seu alè de vida, i no pot retenir-lo; ningú no té poder sobre el dia de la mort."

Eclesiastès 8:8, RVR-1977

"Havent-se dignat Déu omnipotent a llevar del món l'ànima del nostre germà ara difunt, nosaltres encomanem el seu cos a la terra: terra a terra, pols a la pols i cendra a la cendra; amb l'esperança segura de la resurrecció a vida eterna, per nostre Senyor Jesucrist; el qual transformarà el nostre vil cos, perquè sigui semblant al seu gloriós cos, segons l'obra poderosa per la qual pot subjectar a Si mateix totes les coses."

Ministre

"Llavors vaig sentir una veu que deia des del cel:

-Escriu: "Feliços els qui des d'ara moren en el Senyor! Sí, diu l'Esperit, que reposin del seu esforç, perquè les seves obres els acompanyen."

Apocalipsi 14:13 RVR-1995

Tot seguit, el ministre convidarà a dipositar flors sobre el taüt. Després que les flors hi hagin estat llançades, el ministre pronunciarà la benedicció pastoral.

Ministre:

"Que "La gràcia del Senyor Jesucrist, l'amor de Déu, i la comunió de l'Esperit Sant siguin amb tots vosaltres. Amén"

2 Corintis 13:14, RVR-1995

Tots:

"I amb el teu esperit també."

Altres textos oracions i lectures possibles

A més dels textos bíblics ja citats, se'n poden fer servir d'altres com els que, a títol d'exemple, es relacionen a continuació. També es poden recitar textos poètics de religiosos o pensadors, encara que, com a criteri general, es procura centrar la cerimònia al voltant del text bíblic considerat Paraula de Déu.

Vida futura i resurrecció

1 Corintis 15

Ensenyament sobre la resurrecció

2 Corintis 5

Promesa de la transformació celestial del cos

Romans 14: 7-9

Visquem o morim, som del Senyor

Filipenses 1:21

Per a mi el viure és Crist i morir m'és un guany

Apocalipsi 21: 3-7 i Apocalipsi 7: 9-17

Déu mateix cuidarà, guiarà i eixugarà les llàgrimes dels seus

Joan 11: 23-27

La resurrecció de Llätzer. Jesús va dir: Jo sóc la Resurrecció i la Vida

Joan 14: 1-4

Jesús prepara un lloc per a nosaltres en el cel

Esperança i fruit en les dificultats

Salm 71

Oració de confiança d'un ancià

Salm 91

Habitant a l'abric de Déu

Salm 8

La Glòria de Déu Creador

Joan 14: 14-18

Mai estem sols

Romans 5: 1-11

Salvats per haver estat reconciliats per Crist

Romans 8:28-39

Més que vencedors en les dificultats

1 Pere 5:10

Benedicció i crida a la glòria eterna

Objectes de celebració i significat

L'objecte més comú és un exemplar de la Bíblia, col·locat en lloc alt i destacat. A les esglésies anglicanes se solen col·locar ciris a l'altar.

Quan el culte té lloc a la capella del cementiri o tanatori, o a la corresponent església local o congregació a la qual pertanyia el difunt, se solen incloure corones i altres ornaments florals.

Acompanyament musical de la cerimònia

És costum intercalar en el programa alguns cants o himnes. En ocasions són entonats per tota la congregació o interpretats per un grup vocal i/o musical.

Vell pelegrí

*"Vell pelegrí, jo vaig fent via,
com foraster arreu del món,
i estic segur que, a l'altra vida,
m'acollirà Déu pietós.
Me'n vaig allà a veure el Pare,
lassat el cos de caminar;
al capdavant de la jornada,
lloc de repòs penso trobar.*

*El meu camí ja arriba a terme,
ja sento pròxim el Jordà;
però amb la mort res no puc perdre,
que hi deixaré el meu penar.
Allà veuré jo el meu Pare,
consol i amor em donarà;
al capdavant de la jornada,
prop d'Ell espero reposar.*

*Jo veig la fi sense temença,
com un descans per al meu cos,
i veig venir la recompensa,
per Déu promesa al meu esforç.
Me'n vaig allà, al sojorn dels àngels,
on no rebré cap més refús;
per cantar amb ells goigs i lloances,
eternament, al bon Jesús."*

Ens trobarem tots al riu?

*"¿Ens trobarem tots al riu
de les aigües cristal·lines,
que, com ones argentines,
brollen del bell tron de Déu?*

(tornada)

*Tots ens trobarem al riu
d'aquell Edèn, en la celeste esfera,
si tenim la vida vertadera
i som tots fidels a Jesús.*

*A les vores d'aquell riu
amb els àngels que hi freqüenten,
els salvats experimenten
la gràcia eterna de Déu.*

*Ens aproximem al riu,
on els bells arbres de vida
donen cada mes collita.
O, quin goig tots gaudirem!*

*Quan ens congreguem al riu,
deslliurats serem de penes,
plors, fatics de totes menes;
sempre per gràcia de Déu."*

Jo espero l'alba clara

*"Jo espero l'alba clara,
d'aquell dia sens igual;
ple de joies, les més pures,
i de vida eternal.*

(tornada)

*Jo l'espero, jo l'espero,
perquè és vida tota amor.
De Jesús la benvinguda,
jo desitjo amb tot el cor.*

*Jo espero la victòria,
quan la lluita haurà finit.
I Jesús una corona,
al meu cap m'haurà cenyit.*

*Jo espero l'altra vida,
on tot és joia i amor;
perquè aquesta de la terra
sempre és vida de dolor.*

*Jo l'espero per unir-me
amb goig al cor celestial.
A Jesús tots junts lloar-lo,
pel seu amor eternal."*

Cara a cara

*"Solamente una palabra
solamente una oración
cuando llegue a tu presencia, oh Señor,
no me importa en qué lugar
de la mesa me hagas sentar
o el color de mi corona,
si la llego a ganar.*

*Solamente una palabra,
si es que aún me quedan dos,
y si logro articularla en
tu presencia, no te quiero hacer preguntas
solo una petición
y si puedo hacerlo a solas mucho mejor:
solo déjame mirarte cara a cara
y perderme como un niño en tu mirada
y que pase mucho tiempo
y que nadie diga nada,
porque estoy viendo al maestro cara a cara;
que se ahogue mi recuerdo en tu mirada,
quiero amarte en el silencio y sin palabras
y que pase mucho tiempo y que nadie diga nada;
solo déjame mirarte cara a cara
solamente una palabra
solamente una oración
cuando llegue a tu presencia, oh señor.*

D. Marcos Vidal

Vocabulari bàsic

Bíblia

És el fonament dels cristians evangèlics, no només en la seva doctrina i pràctica, sinó també en la vida quotidiana i, especialment, en moments de dificultat i dolor. S'hi troben passatges sobre l'adversitat, el dolor, el sofriment i la mort, però també sobre l'esperança davant la separació dels éssers estimats. La meditació sobre aquests passatges resulta fonamental en els moments de necessitat de consol i de pau.

Credo apostòlic

Declaració bàsica de fe de la doctrina cristiana i pregària que la resumeix. Es diu que la van redactar els apòstols per unificar la predicació en els primers temps. A l'Església primitiva el recitaven els nous cristians en rebre el baptisme.

Pastor o ministre de culte

Persona a la qual es reserven parts principals del servei religiós que pot comptar amb altres oficients.

Reforma

Moviment cristià que, a l'Europa del segle XVI, proposava reformar profundament l'Església i que va acabar amb la separació entre catòlics i protestants. Luter i Calví van ser algunes de les seves figures destacades, si bé hi va haver altres reformadors anteriors i posteriors.

Servici religiós o culte

Nom utilitzat per a les reunions litúrgiques d'adoració i de pregària de la confessió protestant o evangèlica.

Aquesta fitxa forma part del manual *Duellum: no tan sols. Guia sobre celebracions funeràries de creences i conviccions*. Per a més informació, pot consultar el manual a:

Direcció General d'Afers Religiosos: www.gencat.cat/afersreligiosos

Grup Mémora: www.memora.es/

Associació UNESCO per al Diàleg Interreligiós: www.audir.org